

Oponentský posudek na bakalářskou práci „Užití internetových sociálních sítí zaměstnanci státní správy“ (Petr Skoumal, 2011)

vypracoval: Mgr. et Mgr. Ondřej Špaček

Tématem předložené práce je význam internetových aplikací označovaných jako sociální sítě pro vybranou skupinu informátorů – úředníků městského úřadu středočeského města. Teoretická část představuje obecný koncept sociálních sítí v sociálních vědách, stejně jako fenomén sociálních sítí na internetu. Celou problematiku přitom zasazuje do kontextu diskuzí o proměně povahy současné společnosti (Webster, Castells). Empirická část práce je založena na polostrukturovaných rozhovorech s osmi pracovníky městského úřadu. Autor se v analýze zaměřuje především na informovanost o sociálních sítích, způsob jejich používání a vztah, který k nim informátoři mají.

Práce je zpracována přehledně, bez výraznějších stylistických či gramatických nedostatků. Formální úprava je v pořádku, stejně tak jako odkazový aparát (byť bych podotkl, že nebývá zvykem uvádět u klasických časopiseckých článků také internetovou adresu s odkazem). Tím bohužel výčet kladů práce končí.

Teoretická část působí dojmem nahodilé procházky po konceptech a autorech nějakým způsobem souvisejících s otázkou internetu, informační společnosti či společnosti sítí. Čtenář se dozví mnoho obecných jednotlivostí, často však není jasné, jakou roli mají při argumentaci výzkumné otázky. Mimo jiné zůstává problematická samotná konceptualizace pojmu sociální síť, přestože kupříkladu na str. 23 se autor významně blíží k potřebnému analytickému rozlišení mezi sociální sítí jako společenskovědním konceptem a sociální sítí jako internetovou aplikací. Sociální síť ve významu, v jakém se používá v sociálních vědách (např. citovaný Keller, ale i Granovetter či Wellman) není to, co se označuje jako sociální sítě na internetu (Facebook, LinkedIn apod.). Zatímco první je určitým teoretickým modelem struktury sociálních vztahů, druhé je třeba považovat za specifický komunikační prostředek. Zaměňování obou významů řešené téma spíše zatemňuje, než objasňuje. Autor například správně upozorňuje na to, že aplikace typu Facebook jsou spíše nástrojem komunikace běžných „offline“ vztahů než místem vzniku nových vazeb (s. 23). Nedostatečné analytické rozlišení mezi konceptem a aplikací ale vede k tomu, že tuto skutečnost není schopen vhodně zapracovat do teoretické diskuze.

Podstatnější slabinou práce je ale její empirická část. Už samotný plán výzkumu obsahuje zásadní nedostatky. Předně teoretická část neústí do jasně formulované výzkumné otázky. Není tedy jasné, proč je relevantní zjišťovat podobu užívání internetových sociálních sítí, a už vůbec není jasné, proč výzkum zaměřovat zrovna na zaměstnance státní správy. Jistě by bylo možné propojit tematiku s problematikou sociologie organizací a byrokracie, to se však v práci ani náznakem neděje. Ohledně samotného záměru tak zůstává v textu velký otazník.

V práci není uvedena osnova prováděných polostrukturovaných rozhovorů. Stejně tak není diskutováno možné zkreslení výpovědí informátorů, které může být založeno na statusu dotazovaného, případně na kontextu dotazování (např. odehrávalo-li se dotazování v prostředí městského úřadu, je pravděpodobné, že informátoři by se mohli zdráhat případné užívání sociálních

sítí v pracovní době přiznávat). Následnou práci s daty nejspíš nelze považovat za diskursivní analýzu (str. 33), stejně jako se nejedná o případovou studii (str. 31).

Analýza rozhovorů má podobu shrnujících kvantifikujících tvrzení. Obvykle se dozvíme, kolik z osmi informátorů odpovědělo jedním způsobem, kolik naopak jiným (str. 34-39). Pokus o hlubší kvalitativní analýzu zde chybí. Vzhledem k tomu, že není jasné, jak obsáhlé rozhovory jsou, lze se pouze stěží domýšlet, zda autor měl dostatečná data pro provedení adekvátní analýzy. I několik přepsaných citací z rozhovorů ale ukazuje na podnětná témata, která byla zcela nevyužita (např. spojení Facebooku a mladých lidí, zprostředkování internetových sociálních služeb přes vlastní děti, apod.). Autor ve výsledku nešťastně kombinuje slabiny kvantitativního (zjednodušení výpovědí) a kvalitativního (obtížná zobecnitelnost) výzkumu.

Celkově musím konstatovat, že předložený text nesplňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, a to především v jeho empirické části. Jako takový ho proto nemohu doporučit k obhajobě.

V Praze dne 9. 10. 2011

Mgr. et Mgr. Ondřej Špaček